RAADSVOORSTEL
BIJ ZAAKNUMMER: 2022069818

Onderwerp:	Bijlage(n):	Vergadering van:	Agenda-nummer:	p.h.:
Wijziging gemeenschappelijke regeling Senzer	-4-	4 oktober 2022	22.10.06	JS

de raad
van de gemeente
Asten

Samenvatting

De Participatiewet beoogt zoveel mogelijk mensen zo hoog mogelijk maatschappelijk te laten participeren en het liefst via werk. Het Coalitieakkoord 2022-2026 'Gedreven door passie en ambitie' sluit hierop aan. We willen dat mensen mee kunnen doen in de samenleving, waar voor iedereen een plek is. Wie het nodig heeft krijgt passende ondersteuning. Maatwerk staat centraal. Door middel van een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer zijn de gemeenten samen met Senzer beter in staat om iedereen kansen te bieden.

Beslispunten

1. Het college van B en W toestemming te verlenen tot het aangaan van een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling met Senzer;
2. In te stemmen met bijgevoegde zienswijze op de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer.

Inleiding

Werkbedrijf Senzer bestaat sinds 2016. Sindsdien heeft de organisatie zich verder ontwikkeld en is de omgeving waarin het werkbedrijf acteert veranderd. Denk bijvoorbeeld aan veranderingen in wet- en regelgeving, de regionale context, ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en de integratie van het sociaal domein. De positie, opdracht en koers van Senzer zijn daarom toe aan aanpassing aan de nieuwe omstandigheden.

De noodzaak tot aanpassing kwam ook uit de evaluatie die Bureau Berenschot in 2020 heeft opgeleverd. Uit het eindrapport bleek dat Senzer een buitengewoon goed presterend werkbedrijf is en een belangrijke publieke waarde levert. Dit geldt zowel voor de doelgroep van mensen die (nog) geen plek hebben op de reguliere arbeidsmarkt als voor de regionale werkgevers. Uit de evaluatie bleek ook dat de huidige context waarin Senzer acteert vraagt om een verdere aanscherping, afbakening en focus van de positionering zodat er meer helderheid en duidelijkheid ontstaat voor bestuurders, directie, medewerkers en alle samenwerkingspartners.

Bespreking van de evaluatie in het algemeen bestuur heeft tot drie aandachtspunten geleid voor de verdere ontwikkeling van Senzer:
1. de positionering
2. de governance

3. de financiering.

De positionering van Senzer in het brede sociale domein is de 'paraplu' boven de verdere ontwikkeling van de organisatie. Het zorgt voor de kaders om uitwerking te kunnen geven aan de governance.

Onder governance verstaan we de manier waarop Senzer bestuurd en aangestuurd wordt. Denk daarbij onder andere aan de relatie tussen de gemeenten en Senzer (opdrachtgever – opdrachtnemer).

De positionering en governance moeten vervolgens vertaald worden naar de financiering.

Positionering
Omdat de positionering de 'paraplu' is, is daar als eerste naar gekeken. Alle stakeholders, waaronder de gemeenteraden, hebben samen een traject doorlopen om tot een aangescherpte positionering te komen. In maart 2022 hebben de gemeenteraden van de arbeidsmarktregio Helmond – De Peel de geactualiseerde positionering in besproken. De belangrijkste nieuwe punten zijn:

- oog hebben voor de menselijke maat
- werken aan een inclusieve samenleving
- intensief samenwerken met de partners in het sociale domein.

Governance
Het dagelijks bestuur heeft een werkgroep ingesteld met de opdracht om de governance van Senzer aan te passen. Hiervoor zijn twee redenen:

- De omstandigheden zijn gewijzigd. De doelgroep van Senzer is de laatste jaren kwetsbaarder geworden en heeft meer ondersteuning nodig. Om uitstroom naar werk te realiseren, moet Senzer intensievere en andersoortige diensten verlenen. Deze dienstverlening moet passen bij de geactualiseerde positionering van Senzer.
- Relevante wet- en regelgeving is gewijzigd, onder andere over gemeenschappelijke regelgeving en het technische vraagstuk van mandaat tegenover delegatie. De accountant heeft aangegeven dat een duidelijke keuze nodig is. De werkgroep heeft bestuurlijke uitgangspunten vastgesteld voor de verdere uitwerking van de governance en voor de bijbehorende actualisatie van de gemeenschappelijke regeling. De werkgroep is hierbij onder meer geadviseerd door Theo Camps, hoogleraar organisatiekunde en bestuurskunde TIAS School for Business and Society en bestuurskundige en juridisch deskundige Irma Woestenberg, voormalig gemeentesecretaris van gemeente 's-Hertogenbosch.

Financiering
Met de kaders vanuit de positionering en de governance wordt vervolgens gekeken naar de financieringsafspraken. Hierin wordt vastgelegd hoe we omgaan met verschillende financiële vraagstukken, waaronder:

- De bekostiging van reguliere en aanvullende dienstverlening;
- De opbouw van het weerstandsvermogen;
- Een eventueel positief dan wel negatief rekeningresultaat.

Wat willen we bereiken

Gezamenlijke taken gezamenlijk uitvoeren in een sterke, efficiënte en wendbare uitvoeringsorganisatie voor de best mogelijke resultaten voor onze inwoners.
De aan de GR Senzer deelnemende gemeenten voeren voor een belangrijk deel één gezamenlijk beleid ten aanzien van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving. Door bundeling van mensen, middelen en beleid ontstaat er een sterke uitvoeringsorganisatie. Cliënten worden in gelijke gevallen gelijk

behandeld. Voorliggende ontwerp-GR voorziet hierin, rekening houdende met de uitkomsten van de evaluatie van Berenschot en met nieuwe ontwikkelingen zoals de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen.

De positie van de gemeenteraad versterken
De ontwerp-gemeenschappelijke regeling is aangepast aan de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen. Hiermee heeft de gemeenteraad meer instrumenten tot haar beschikking, waarmee de rol van de gemeenteraad wordt versterkt.

Aansluiten bij gewijzigde wet- en regelgeving.
1. Enerzijds is de Wet gemeenschappelijke regelingen per 01-07-2022 gewijzigd waarmee de betrokkenheid van de raden bij het bestuur in een gemeenschappelijke regeling zoals die van Senzer verbetert (zie hierboven).
2. Anderzijds is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten gewijzigd. Tot op heden heeft Senzer deels op basis van mandaat en deels op basis van delegatie gehandeld. Volgens het gewijzigde Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten is het niet toegestaan om verschillende methodieken tegelijkertijd toe te passen. De wijze waarop Senzer de basistaken nu verzorgd voor alle deelnemende gemeenten (solidariteitsprincipe) past het best bij uitvoering op basis van delegatie, wat ook als het meest efficiënt gezien wordt. Dus is ervoor gekozen om de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving bij Senzer te beleggen op basis van delegatie. Hiervoor is een aanpassing van de gemeenschappelijke regeling nodig.

Wat gaan we daarvoor doen

Proces actualisatie gemeenschappelijke regeling
Begin 2022 zijn de zeven deelnemende gemeenten samen met Senzer en onder toeziend oog van externe adviseurs aan de slag gegaan om de gemeenschappelijke regeling te actualiseren. Er is open en eerlijk gesproken over onder meer de ervaren knelpunten in de huidige, verouderde gemeenschappelijke regeling en er is gekeken naar diverse oplossingsmogelijkheden en scenario's. Hierbij was oog voor zowel de belangen van de gemeenten als die van Senzer. In de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling zijn de hernieuwde governance- en financiële afspraken vastgelegd.

Vanwege de gewijzigde begrotingsvoorschriften en de eisen van de financieel toezichthouder moet de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling op 1 januari 2023 in werking treden. Vóór deze datum dient dan ook het besluitvormingsproces in het bestuur van Senzer én in de gemeenten doorlopen te zijn. Dit proces is gestart met de besluitvorming in het algemeen bestuur van Senzer op 13 juli 2022, waarin is ingestemd met het voorstel om de bijgevoegde gemeenschappelijke regeling vrij te geven voor gemeentelijke besluitvorming.

De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over de gemeenschappelijke regeling Senzer is een collegeaangelegenheid. Aan de gemeenteraden van de zeven deelnemende gemeenten wordt conform de Wet gemeenschappelijke regelingen toestemming gevraagd om het college een gewijzigde gemeenschappelijke regeling aan te laten gaan. De raden krijgen daarbij de gelegenheid om hun zienswijzen te geven over de nieuwe regeling. Vanwege de korte doorlooptijd tot de datum van inwerkingtreding wordt de gemeenteraden gelijktijdig om een zienswijze én toestemming gevraagd. Mochten de zienswijzen aanleiding geven tot aanpassingen van de voorliggende gemeenschappelijke regeling, dan wordt hiervoor in 2023 een wijzigingsprocedure gevolgd. Op deze manier kan de termijn van 1 januari 2023 worden gehaald én krijgen de gemeenteraden de kans om invloed uit te oefenen op de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling.

De Regionale Cliëntenraad Participatiewet Arbeidsmarktregio Helmond-De Peel kan parallel aan het zienswijzeproces van de gemeenteraden reageren op de inhoud van de gemeenschappelijke regeling. Ook deze reactie wordt betrokken bij de afweging over een eventuele aanpassing van de gemeenschappelijke regeling in 2023.
De belangrijkste wijzigingen in de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer zijn:

1. Solidariteit als uitgangspunt:
   Senzer werkt al sinds de oprichting op basis van solidariteit. De colleges van de deelnemende gemeenten hebben ervoor gekozen beleid, middelen en uitvoering te bundelen, zodat een optimale dienstverlening voor de doelgroep kan worden gerealiseerd in combinatie met een efficiënte bedrijfsvoering. Het principe van solidariteit is in de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling steviger verankerd.
2. Basistaken op basis van delegatie:
   Senzer voert de taken van de Participatiewet voor de gemeenten in de praktijk volledig uit, zoals zij al lange tijd ook voor de Wet Sociale Werkvoorziening doet. Juridisch is er echter een verschil, omdat de colleges voor de Participatiewet hun formele verantwoordelijkheden nog niet hebben overgedragen (mandaat) en voor de Wet Sociale Werkvoorziening wel (delegatie). Zowel de accountant als de toezichthouder hebben aangegeven dat voor één stelsel gekozen moet worden: mandaat of delegatie.[1] De bestuursleden en de werkgroepen adviseren om te kiezen voor delegatie, omdat dit het beste past bij de principiële keuze voor solidariteit die de colleges gemaakt hebben. Ook sluit delegatie aan bij de huidige werkwijze en is dit voor zowel gemeenten als Senzer het efficiëntst. Met deze aanpassing wordt ook voldaan aan de nieuwe bepalingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
3. Wijziging Wet gemeenschappelijke regelingen (inwerkingtreding per 01-07-2022) verwerkt:
   De betrokkenheid van de gemeenteraden bij het bestuur van een gemeenschappelijke regeling is in de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen verstevigd. De wijzigingen zijn - voor zover ze nog niet in de gemeenschappelijke regeling waren opgenomen- verwerkt in de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling.
4. Kapstokbepaling bekostiging:
   Het leidende beginsel bij bekostiging van de gemeenschappelijke regeling is en blijft dat de deelnemende gemeenten zorgen voor voldoende financiële middelen die aansluiten bij de opdracht die bij Senzer is belegd. In de oude gemeenschappelijke regeling staan uitgewerkte rekenregels die gedateerd zijn en waarvan de onderliggende uitgangspunten niet meer goed bruikbaar zijn. Er is behoefte aan een regeling die in de loop van de tijd kan worden aangepast aan gewijzigde omstandigheden en inzichten bij gemeenten en bij Senzer. Daarom is voor de bekostiging gekozen om in voorliggende GR een kapstokbepaling op te nemen met daarin alleen op hoofdlijnen financiële afspraken. Deze kapstok doet recht aan wet- en regelgeving en aan de verhouding tussen de deelnemende gemeenten en Senzer.
   De operationele en gedetailleerde uitwerking van de financiële afspraken (bijvoorbeeld hoe om te gaan met het weerstandsvermogen of met een eventueel positief dan wel negatief rekeningresultaat) volgt later dit jaar in een Bijdrageverordening die met gekwalificeerde meerderheid moet worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

---

[1] *Onder delegatie wordt verstaan: het overdragen door een bestuursorgaan van zijn bevoegdheid tot het nemen van besluiten aan een ander die deze onder eigen verantwoordelijkheid uitoefent' (artikel 10:13 Awb).*
Onder mandaat wordt verstaan: de bevoegdheid om in naam van een bestuursorgaan besluiten te nemen (artikel 10:1 Awb). Anders dan bij delegatie blijft de bevoegdheid dus bij de mandaatverlener.

5. Herziene uittredingsregeling:
   Op basis van ervaringen met gemeenschappelijke regelingen op andere plekken in Nederland is een herziene uittredingsregeling opgenomen. Het belangrijkste verschil is dat bij uittreding door het bestuur van Senzer tot een uittredingsplan wordt besloten. Daardoor is meer maatwerk mogelijk dat past bij de aard en omstandigheden van de uittreding.

Mogelijke alternatieven

Er is geen alternatief voor het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling, aangezien dit voortkomt uit wettelijke verplichtingen.

Toekomstagenda Asten 2030 / Vitale democratie

De toekomstagenda heeft als ambitie om de eigen kracht van inwoners als motor van de ontwikkeling van het welzijn en de welvaart in de gemeente in te zetten. Een goed georganiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer kan ervoor zorgen dat iedereen de kans krijgt om hieraan een bijdrage te leveren.

Risico's

Het volledig beleggen van de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving bij Senzer op basis van delegatie, bemoeilijkt mogelijk de (strategische) aansturing van Senzer.

Door de uitvoering van de Participatiewet en aanverwante wet- en regelgeving bij Senzer te beleggen op basis van delegatie, komt dit alles meer op afstand te staan van de gemeenten. Dit kan als gevolg hebben dat de aansturing wordt bemoeilijkt. Willen de gemeenten hun opdrachtgevende en kaderstellende rol richting Senzer naar behoren kunnen invullen, dan vraagt dit in algemene zin meer van de leden van het dagelijks bestuur, het algemeen bestuur en de gemeenteraad. Voor de gemeenteraad is het belangrijk dat zij goed gebruik maakt van de instrumenten die zij heeft. Overigens houdt de raad haar verordenende bevoegdheden over de Participatiewet. Die maken geen deel uit van het takenpakket dat wordt overgedragen aan Senzer.

Communicatie

Nadat de gemeenteraad heeft ingestemd wordt de zienswijze gedeeld met het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van Senzer en wordt het college van B en W in staat gesteld een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling met Senzer aan te gaan.

De geactualiseerde gemeenschappelijke regeling wordt vervolgens gepubliceerd in de Staatscourant en treedt per 01-01-2023 in werking.

Wat mag het kosten

Het basisbeginsel voor bekostiging (gemeenten dragen bij wat nodig is voor de uitvoering van de taakstelling) was gevat in verouderde en te gedetailleerde rekenregels, die nauwelijks meer aansluiten bij de huidige omstandigheden. De bekostiging van het beleidsterrein van Werk en Inkomen voor de uitvoering van de participatiewet is gekoppeld aan Rijksbijdragen voor diverse activiteiten. Door de jaren heen is de wijze waarop – op onderdelen – de Rijksbijdragen inzichtelijk worden gemaakt gewijzigd, waardoor deze bijdragen minder goed zijn te koppelen aan de uitvoering van activiteiten van Senzer. Deze ontwikkeling zet zich verder door, onder andere door het opnemen van

delen van het participatiebudget in de Algemene Uitkering. Dit maakt herziening van de gemeenschappelijke regeling-afspraken noodzakelijk.

Dit voorstel is budgettair neutraal. Het ziet toe op het kiezen voor een (geactualiseerde) gemeenschappelijke regeling met daarin een budgettaire kapstokbepaling, waarvan de verdere uitwerking vorm zal krijgen in een zogenoemde bijdrageverordening.

Bijlagen/ter inzage (incl. Document-nr)
1. Raadsbesluit
2. Wijziging Gemeenschappelijk Regeling Senzer (2022069816)
3. Q en A lijst wijziging GR Senzer (2022069817)
4. Concept zienswijze actualisatie GR Senzer gemeente Asten (2022069825)

D.Coenegracht@asten.nl

RAADSBESLUIT

Onderwerp:	Dagtekening:	Agendanummer:
Wijziging gemeenschappelijke regeling Senzer	4 oktober 2022	22.10.06

De raad van de gemeente Asten;

gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 30 augustus 2022 met zaaknummer 2022069818;

gehoord het advies van de commissie Burgers van 22 september 2022;

besluit:

1. het college van B en W toestemming te verlenen tot het aangaan van een geactualiseerde gemeenschappelijke regeling met Senzer;
2. in te stemmen met bijgevoegde zienswijze op de geactualiseerde gemeenschappelijke regeling Senzer.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Asten van 4 oktober 2022.

De raad voornoemd,
griffier,
mr. M.B.W. van Erp-Sonnemans

voorzitter,
A.A.H.C.M. van Extel-van Katwijk